

Jagoda Polak

Małopolskie muzea pod jednym adresem : nowy wymiar dziedzictwa kultury

Wadoviana : przegląd historyczno-kulturalny 16, 243-245

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

JAGODA POLAK

MAŁOPOLSKIE MUZEA POD JEDNYM ADRESEM. NOWY WYMIAR DZIEDZICTWA KULTURY

Przełomem w prezentacji małopolskiego dziedzictwa i zbiorów muzealnych jest niezaprzeczalnie portal Wirtualne Muzea Małopolski, którego oficjalne otwarcie nastąpiło 25 września 2013 r. Spośród wszystkich muzeów województwa małopolskiego 35 udostępniło swoje eksponaty w wymiarze wirtualnym, wśród nich również Muzeum Miejskie w Wadowicach. Ten nowatorski i unikatowy projekt stworzył wyjątkową możliwość digitalizacji zbiorów, a także nową jakość poznania muzealnych eksponatów.

Długotrwałe prace przygotowawcze, gromadzenie i przetwarzanie informacji, wdrażanie nowych technologii, opracowywanie wiadomości, materiałów audiowizualnych, aplikacji oraz innowacyjnych prezentacji dobiegło końca i zostało zwieńczone otwarciem portalu Wirtualne Muzea Małopolski. To jedyny, ogólnodostępny i darmowy portal, który gromadzi i upowszechnia pod jednym adresem ponad 700 eksponatów w formacie 2D oraz 3D.

Małopolskie muzea odkrywają przed internautami swoje skarby i ciekawostki z nimi związane, ukazując jednocześnie historię oraz kulturę regionu. Kluczowym i istotnym atutem wirtualnej ekspozycji jest jej pojemność. Portal internetowy pozwala zaprezentować wręcz nieograniczoną liczbę obiektów w nielimitowanym czasie. Zwiedzający, dzięki prezentacji eksponatu w formie cyfrowej, ma dowolną ilość czasu, który może spędzić podziwiając unikatowe, często niedostępne na muzealnych ekspozycjach zbiory. Wirtualne eksponaty można obejrzeć przybliżając je i oddalając, obracając w różnych płaszczyznach, a jakość obrazu pozwala wychwycić nawet najdrobniejsze szczegóły. Wszystko to dzięki stworzonej na potrzeby projektu, pierwszej w Polsce Regionalnej Pracowni Digitalizacji. Zaproponowane przez małopolskie muzea eksponaty, po selekcji dokonanej przez Radę Ekspertów, zostały poddane procesowi digitalizacji. Muzea, które przystąpiły do projektu, miały niepowtarzal-

ną możliwość dokonać nowoczesnej i w pełni profesjonalnej cyfryzacji wybranych eksponatów. W tym procesie wykorzystywane są najbardziej zaawansowane techniki tworzenia cyfrowej reprezentacji obiektów jak skanery laserowe, pozwalające „zapisać” eksponat w trójwymiarowym formacie. Zaawansowane skanowanie pozwala utworzyć precyzyjny, przestrzenny model zabytku, który udostępniany jest w Internecie. Najbardziej efektywnym i intrygującym przykładem digitalizacji jest mumia kapłanki egipskiej, która została zarejestrowana i udostępniona na blogu Wirtualne Muzea Małopolski pod adresem: <http://blog.muzea.malopolska.pl/>.

Portal Wirtualne Muzea Małopolski nie sprowadza się wyłącznie do prezentacji małopolskiego dziedzictwa i zbiorów muzealnych, ale również stwarza możliwość kreatywnego i interesującego spędzania czasu przed komputerem czy tabletem. Na portalu zamieszczone zostały tematyczne powiązania i inspirujące konteksty, bogate materiały edukacyjne i dydaktyczne, a także propozycje krótkich warsztatów zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Każdy, odkrywając kulturowe dziedzictwo, ma możliwość stworzenia prywatnej kolekcji dzieł sztuki. Przeglądając tematyczne prezentacje internauta może zagrać w grę *Obróńcy czasu*. Portal poprzez różnorodne formy aktywizacji widza, poszerza jego wiedzę – ucząc poprzez zabawę, a przede wszystkim ukazuje muzeum jako niezwykle interesującą, nowoczesną instytucję, kryjącą niejedną ciekawą historię czy tajemnicę. Niespotykanym dotąd rozwiązaniem jest zastosowanie audiodeskrypcji części eksponatów, dzięki której dostęp do nich mają także osoby niewidome i niedowidzące.

Zwiedzający, wybierając się na wirtualny spacer po małopolskich muzeach, ma ułatwiony dostęp do zaznajomienia się z nimi. Oglądając zbiory wybranego muzeum, jednym kliknięciem przenosi się do instytucji, która w swoich zbiorach posiada podobne eksponaty. Poprzez te odnośniki można poznać muzea Małopolski oraz interesujące obiekty. Na portalu znajdują się linki do stron internetowych poszczególnych muzeów, godziny otwarcia oraz mapy dojazdu, co pozwala zainteresowanym odwiedzić je w rodzimych placówkach. Portal WMM jest jednocześnie wizytówką konkretnego muzeum oraz ciekawą formą promocji.

Muzeum Miejskie w Wadowicach, włączając się w projekt Wirtualne Muzea Małopolski, prezentuje pięć swoich obiektów: rzeźbę Jędrzeja Wowry „Ptaszki”, szyld z ruchomymi czcionkami, mundur członka Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, pieczęć lakową C.K. Starosty Powiatowego w Wadowicach oraz łopatkę pamiątkową z okresu budowy kopca Piłsudskiego.

Wykonana z lipowego drzewa polichromowana rzeźba Jędrzeja Wowry przedstawia figurki dwóch skierowanych do siebie główkami ptaszków. Wowro był jednym z najsłynniejszych ludowych rzeźbiarzy-amatorów międzywojnia, wywodzącym się

z Gorzenia Górnego k. Wadowic. Samorodny talent niepiśmiennego artysty odkrył i wspierał poeta z Gorzenia – Emil Zegadłowicz. Prace beskidzkiego świątkarza prezentowane były na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, wystawie światowej w Paryżu oraz w Stanach Zjednoczonych.

Drewniany szyld reklamowy z ołowianymi, ruchomymi czcionkami, należał do Leona Foltina – mechanika i miłośnika motoryzacji, wywodzącego się z rodziny znanych wadowickich drukarzy. Tablica oraz pudełko, w którym ułożone są litery, opatrzone zostały znakiem firmowym *ABC Betterway*. Oryginalny napis ułożony na tablicy brzmiał: *Leon Foltin poleca Artykuły Rowerowe, Motocyklowe, Samochodowe, Farby i Lakier*.

Mundur sokoli – zielona sukienka marynarka z guzikami – należał w międzywojniu do członka TG „Sokół”. Strój przywołuje historię wadowickiego gniazda sokolego, którego początki sięgają w mieście roku 1887. Towarzystwo zajmowało czołowe miejsce nie tylko w życiu sportowym, ale także kulturalnym miasta – w okazałej sokolni, wzniesionej w 1889 r., mieściła się największa wadowicka scena teatralna, na której swoje spektakle wystawiały miejskie teatry amatorskie.

Lakowa pieczęć starostwa przedstawia dwugłowego orła – herb cesarstwa austriackiego – otoczonego dwujęzycznym napisem: *C.K. STAROSTA POWIATOWY/ K.K. BEZIRKSHAUPTMANN WADOWICE*. Pieczęć była znakiem rozpoznawalnym powiatu wadowickiego, utworzonego na mocy rozporządzenia władz austriackich w okresie autonomii galicyjskiej.

Drewniana łopatką upamiętnia udział młodzieży z wadowickiego gimnazjum w pracach przy usypywaniu Kopca marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie na Sowińcu w 1935 r. Na metalowej łyżce wybita jest nazwa: *BUDOWA KOPCA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO KRAKÓW SOWINIEC 1935*.

Projekt tworzący wirtualną przestrzeń muzealną został zrealizowany przez Małopolski Instytut Kultury w Krakowie i Departament Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego. Oficjalna inauguracja innowacyjnego portalu Wirtualne Muzea Małopolski nastąpiła podczas Gali Otwarcia w Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, 25 września 2013 r.

Ideą projektu jest systematyczne wzbogacanie go o nowe ekspozycje zarówno muzeów znajdujących się już na portalu, jak i przyjmowanie nowych placówek, poprzez włączanie ich zasobów do wirtualnej ekspozycji.